

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 8C/121/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2324204211
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Karaffa
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2025:2324204211.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Galanta v konaní pred sudcom JUDr. Máriom Karaffom v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, D., právne zastúpený: Advokátska kancelária Prachová & Pobijak, s.r.o., so sídlom Pribinova 20, Bratislava, IČO: 50 491 300, proti žalovaným: v 1. rade: D. D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, právne zastúpený: Advokátska kancelária BĀNOS & KOŠŪTOVÁ s.r.o., so sídlom Hlavná 979/23, Galanta, IČO: 47 551 372, v 2. rade: Nemocnica s poliklinikou Sv. Lukáša Galanta, a.s., so sídlom Hodská 373/38, Galanta, IČO: 44 452 519, právne zastúpený: JUDr. Mário Keleti, advokát, so sídlom ul. Hlavná 36, Hnúšťa, IČO: 50 849 891, o náhradu nemajetkovej ujmy 6.250.000,- Eur, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu zamietá.

II. Žalovaní v 1. a 2. rade majú voči žalobcovi právo na náhradu trov konania vo výške 100%, o ktorých bude rozhodnuté osobitným uznesením súdom prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Žalobca svojou žalobou došlou na súd 19.11.2024 žiadal, aby súd zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade zaplatiť žalobkyňi 6.250.000,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť druhého žalovaného. Žalobca taktiež žiadal, aby mu súd prisúdii voči žalovaným v 1. a 2. rade 100% náhrady trov konania.

2. Žalobca svoju žalobu odôvodnil tým, že voči žalovaným v 1. a 2. rade si uplatňuje náhradu nemajetkovej ujmy, nakoľko žalovaní v 1. a 2. rade do XX.XX.XXXX nedostatočne a nesprávne poskytovali ošetrovateľskú zdravotnú starostlivosť v rozpore s ustanovením § 4 ods. 3 zákona č. 576/2004 Z.z. následkom čoho syn žalobkyne F. B. zomrel dňa XX.XX.XXXX. Tieto skutočnosti vyplývajú z výsledkov prešetrovania Úradom pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou. Podľa kontrolných záverov UDZS potvrdených znalcom zdravotná starostlivosť nebohému F. B. zo strany D. D. E. nebola poskytnutá správne. Podľa kontrolných záverov UDZS potvrdených znalcom u žalovaného v 2. rade zdravotná starostlivosť nebola poskytnutá správne. Po právnej stránke žalobca žalobu odôvodňoval ustanovením čl. 19 Ústavy SR, §§ 11, 13, 15, 16, 415 Občianskeho zákonníka, ako aj § 4 ods. 3 Zák. č. 576/2004 Z.z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a tiež § 420 a 421 Občianskeho zákonníka. Žalobca poukázal na to, že v prípade smrti ide o neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkyne ako pozostalej, a to konkrétne práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj rodinný život, ktorý zahŕňa najmä právo fyzickej osoby vytvárať a udržiavať vzájomné vzťahy a v ich rámci uplatňovať vlastnú osobnosť. Smrť blízkej osoby je takým zásahom, ktorý je svojou povahou trvalý a neodstrániteľný. Predmetnú výšku nemajetkovej ujmy považuje žalobkyňa za primeranú s prihliadnutím na skutočnosť, že následky nesprávne poskytovanej zdravotnej starostlivosti spôsobili smrť človeka, ktorý mal pred sebou ešte pomerne dlhé roky života.

3. Podaním zo dňa 04.04.2025 podal žalobca vyjadrenie, v ktorom bližšie špecifikoval žalovaných s tým, že od žalovaného v 1. rade si uplatňoval náhradu nemajetkovej ujmy 2.500.000,- Eur a od žalovaného v 2. rade si uplatňoval náhradu nemajetkovej ujmy 6.250.000,- Eur.

4. K žalobe sa vyjadrila žalovaná v 2. rade podaním zo dňa 29.04.2025. V tomto vyjadrení bola vznesená námietka premlčania. Pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sa uplatňuje trojročná premlčacia doba, podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Premlčacia doba má hmotnoprávny charakter, a teda právo je potrebné uplatniť na súde najneskôr v posledný deň konkrétnej premlčacej doby. Do osobnostných práv žalobkyne bolo zasiahnuté úmrtím jej syna dňa XX.XX.XXXX. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Od tohto dňa začína plynúť trojročná premlčacia doba. Žaloba, ktorou si žalobkyňa svoj nárok uplatnila na súde, bola doručená súdu 19.11.2024, t.j. po premlčaní nároku. Všeobecná trojročná premlčacia doba sa skončila XX.XX.XXXX. V ďalšej časti vyjadrenia k žalobe boli popreté skutkové tvrdenia žalobkyne a bola tiež popretá uplatňovaná výška nemajetkovej ujmy.

5. K žalobe sa vyjadril žalovaný v 2. rade podaním zo dňa 25.04.2025, v ktorom vzniesol námietku premlčania nároku žalobcu s poukazom na ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého je premlčacia doba trojročná. Žalovaný v 2. rade citoval uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011, podľa ktorého počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby pre nároky na náhradu za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné stavy fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V zmysle judikatúry NS SR od rozsudku 2Cdo/278/2017 je ustálené, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedno z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje.

6. K vyjadreniu žalovaných 1/ a 2/ sa vyjadril žalobca, ktorý nesúhlasil s námietkou premlčania s tým, že nárok žalobkyne nie je premlčaný. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu škody v rámci trestného stíhania dňa 23.02.2022 v rámci jej výsluchu ako svedka. Nárok žalobkyne vzhľadom na spočívanie premlčacej lehoty v rámci trestného konania nie je premlčaný, nakoľko predmetná žaloba bola podaná v rámci všeobecnej trojročnej lehoty.

7. Ak je v konaní uplatnená námietka premlčania, je na súde, aby v súlade so zásadou hospodárnosti konania, prednostne sa zaoberal len otázkou premlčania práva, pokiaľ to rýchlejšie a účinnejšie vedie k vydaniu rozhodnutia vo veci samej a nie samým nárokom. Ak je teda vynútiteľnosť určitého práva odvrátená dôvodnou námietkou premlčania, súd nemôže už z tohto dôvodu uplatnené právo priznať (Uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 13. decembra 2007 sp. zn. 33Odo/896/2006, stanovisko senátu Najvyššieho súdu ČSSR z 26. apríla 1983, R 29/1984).

8. Syn žalobkyne F. B. zomrel dňa XX.XX.XXXX. Pod číslom konania G./X-XXX-XX-XXXX okresné riaditeľstvo policajného zboru - odbor kriminálnej polície viedol trestné konania pre prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. b) trestného zákona s poukazom na § 138, § 133 ods. 1 písm. f) Trestného zákona.

9. Ako to vyplýva z trestného spisu, žalobkyňa bola v trestnom konaní vypočutá ako svedok poškodený dňa 23.02.2022. V trestnom konaní pri svojom výsluchu zo strany vyšetrovateľa bola poučená (č.l. 14 trestného spisu), že ako poškodený má v trestnom konaní právo uplatniť nárok na náhradu škody, navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť škodu, ktorú mu spôsobil trestným činom. Návrh treba urobiť do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania a musí byť z neho zrejmé, z akých dôvodov, a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. Takýto návrh však nemožno podať, ak bolo o nároku už rozhodnuté v civilnom procese alebo inom príslušnom konaní.

10. Na č.l. 17 trestného spisu je uvedené, že žalobkyňa sa pripája k trestnému stíhaniu. Žiada náhradu škody, ktorú upresní neskôr. Svojich práv, ktoré jej ako poškodenému priznáva Trestný poriadok, sa nevzdáva. Každú jednu stranu zápisnice z výsluchu zo dňa 23.02.2022 žalobkyňa vlastnoručne podpísala.

11. Na strane 8 trestného spisu je poučenie pre žalobkyňu podľa § 46 ods. 3 Trestného poriadku, kde je poučená, že ako poškodený má právo na náhradu škody a je oprávnená navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému nahradiť túto škodu. Návrh si musí poškodený uplatniť najneskôr do skončenia vyšetrovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov, a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.

12. Na strane 9 trestného spisu bola žalobkyňa poučená, že sa môže dať zastupovať splnomocnencom. Splnomocnencom poškodeného môže byť aj poverený zástupca organizácie na pomoc poškodeným. Splnomocnenec poškodeného je oprávnený robiť za poškodeného návrhy na vykonanie dôkazov, podávať žiadosti a opravné prostriedky.

13. Ako to vyplýva z trestného spisu, žalobkyňa neuviedla, z akých dôvodov, a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje. V rámci trestného konania do skončenia trestného konania nebol nárok uplatnený v zmysle ako bola žalobkyňa poučená. Ako poškodená sa nenechala zastupovať splnomocnencom, ktorý by hájil jej práva. Žalobkyňa si uplatnila nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v civilnom konaní žalobou zo dňa 19.11.2024.

14. Premlčanie sa definuje ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo bolo vykonalo, v dôsledku čoho právny subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania.

15. Účelom právnej úpravy inštitútu premlčania v občianskoprávných vzťahoch je, aby oprávnený subjekt pod hrozbou sankcie premlčania uplatnil svoje právo v ustanovenej premlčacej dobe, teda včas. Účinné vznesenie námietky premlčania práva znamená, že súd oprávnenej osobe nemôže premlčané právo priznať, keďže vznesením námietky premlčania zaniká nárok na autoritatívnu vynúiteľnosť uplatneného práva. Tento inštitút poskytuje východisko, ako predísť situácii, keď až po dlhej dobe dochádza k uplatneniu majetkového práva zo strany oprávneného, a tak sa do záväzkových právnych vzťahov účastníkov vnáša právna neistota. V inštitúte premlčania sa premieta pravidlo *vigilantibus iura scripta sunt* (zákony sú písané pre bdelych, teda pre tých, ktorí o svoje práva dbajú; alebo inak povedané, že právo patrí bdelym). Námietka premlčania predstavuje spravídla efektívny postup - obrana proti hrozbe, že až po neúmerne dlhej dobe sa uplatňuje právo.

16. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať prvý raz.

17. V zmysle právneho názoru vysloveného v uznesení NS SR, sp. zn. 5Cdo/265/2019 zo dňa 17.02.2011, počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby pre nároky na náhradu za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 Občianskeho zákonníka viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Pritom je dlhodobou ustálená judikatúra NS SR v podstate od rozsudku NS SR 2Cdo/278/2017, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jedno z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje.

18. Uplatnením práva sa rozumie uplatnenie na súde v civilnom konaní, ale aj v trestnom, v priestupkovom alebo v obdobnom konaní. Za uplatnenie práva sa považuje taký úkon oprávneného, ktorý smeruje k tomu, aby bolo rozhodnuté o jeho práve najmä žalobou na plnenie, vzájomnou žalobou, návrhom na započítanie a pod. (viď R 103/2001).

19. V prípade námietky premlčania v konaní o náhradu škody, ktorému predchádzalo adhézne konanie, treba posúdiť, či bol nárok na náhradu škody v trestnom konaní uplatnený, či bol uplatnený riadne, a či poškodený v adhéznom konaní riadne pokračoval. Riadne uplatnenie nároku na náhradu škody v adhéznom konaní zahŕňa okrem otázky náležitosti príslušného návrhu aj určenie doby, kedy poškodený môže návrh na náhradu škody podať, aby mohol byť podkladom pre rozhodnutie súdu o náhrade škody v trestnom konaní. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody v občianskom súdnom konaní, vychádza v otázke riadneho uplatnenia nároku na náhradu škody v adhéznom konaní predovšetkým z rozhodnutí

vydaných v trestnom konaní. Nie je však nimi viazaný pri posudzovaní otázky premlčania nároku. Riadne pokračuje v konaní ten, kto svojimi procesnými úkonmi nebráni jeho náležitému priebehu tak, aby sa toto konanie mohlo skončiť meritórnym rozhodnutím (R 22/79).

20. Inštitút tzv. spočívania plynutia premlčacej doby zabezpečuje nemožnosť premlčania práva počas doby, v ktorej sa účastník právneho vzťahu domáha svojho práva na súde, prípadne na inom príslušnom orgáne, a ak v ňom účastník riadne pokračuje, neplynie premlčacia doba vo vzťahu k právu, ktoré sa v tomto konaní uplatňovalo. Prípacom takéhoto konania je aj tzv. adhézne konanie, teda konanie o nároku na náhradu škody v rámci trestného konania. Pokiaľ poškodený podá návrh v období, ktorý pripúšťa Trestný poriadok, je riadne podaný z hľadiska doby podania návrhu; aby však takýto návrh spĺňal náležitosti riadneho návrhu poškodeného na náhradu škody v adhéznom konaní a mal za dôsledok spočívanie plynutia premlčacej doby, musí byť z neho zrejmé, z akých dôvodov, v akej výške, a voči komu sa uplatňuje. Za riadne uplatnenie nároku preto súdna prax nepovažuje napríklad vyjadrenie poškodeného v tom smere, že sa pripája k trestnému konaniu s požiadavkou na náhradu škody, ako bude orgánmi činnými v trestnom konaní zistená. Obdobne treba uviesť, že riadnym uplatnením nároku na náhradu škody v adhéznom konaní nie je samo podanie trestného oznámenia, ak neobsahuje požiadavku, aby konkrétnej osobe bola uložená povinnosť na náhradu škody v určitej výške (uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 24. mája 2006 sp. zn. 25Cdo/2478/2004).

21. Napriek tomu, že žalobkyňa ako poškodená bola v trestnom konaní riadne poučená o tom, akým spôsobom sa uplatňuje náhrada škody, že je nutné uviesť z akých dôvodov, v akej výške, a voči komu sa škoda uplatňuje, tak žalobkyňa - poškodená uviedla, iba že sa pripája k trestnému stíhaniu, žiada náhradu škody, ktorú upresní neskôr.

22. Ako to vyplýva z trestného spisu, nikde sa v ňom nenachádza nárok žalobkyne, v ktorom by uviedla, z akých dôvodov, v akej výške, a voči komu si uplatňuje náhradu škody. Nárok nebol uplatnený predpísaným spôsobom, a to ani po formálnej ani obsahovej stránke. Z tohto dôvodu nedošlo k spočívaniu premlčacej doby počas trestného konania.

23. V komentári k Trestnému poriadku autorov Čentěš, Kurikovská, Šimovček, Burda a kolektív vydavateľstvo C H Beck 2021 na str. 258 sa uvádza: obsahovou náležitosťou je uvedenie výšky uplatneného nároku, ktorá bude poškodeným splnená, ak tento uvedie minimálnu výšku spôsobenej škody, prípadne uvedie údaje, z ktorých je výška nároku na náhradu škody zrejmalá (R 53/1958, R 11/1967). V prípade, ak poškodený poskytne vyjadrenie, ktoré by odkazovalo na budúce vyčíslenie škody, k takémuto sa neprihliada. Na uplatnenie nároku na náhradu škody podľa judikatúry je potrebné, aby smerovalo voči konkrétnemu obvinenému (R 5/1968). Rovnako v prípade, ak škodu spôsobili viacerí obvinení, poškodený musí svoj nárok uplatniť voči každému z nich.

24. Z novšej judikatúry je možné uviesť napr. uznesenie NS ČR z 24.05.2006 sp. zn. 25Cdo/2478/2004, podľa ktorého, aby návrh spĺňal náležitosti riadneho návrhu poškodeného na náhradu škody v adhéznom konaní a mal za následok spočívanie plynutia premlčacej doby, musí byť z neho zrejme z akých dôvodov, v akej výške, a voči komu sa uplatňuje. Za riadne uplatnenie nároku preto súdna prax nepovažuje vyjadrenie poškodeného v tom smere, že sa pripája k trestnému konaniu s požiadavkou na náhradu škody, ako bude orgánmi činnými v trestnom konaní zistená.

25. Keďže nedošlo k spočívaniu premlčacej doby počas trestného konania, tak je nárok žalobkyne premlčaný. Do osobnostných práv žalobkyne bolo zasiahnuté úmrtím jej syna dňa XX.XX.XXXX. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. V daný deň teda nastala udalosť, od ktorej začína plynúť trojročná premlčacia doba. Žaloba, ktorou si žalobkyňa svoj nárok uplatnila, bola súdu doručená až 19.11.2024, t. j. po premlčaní nároku. Všeobecná trojročná premlčacia doba sa skončila dňa XX.XX.XXXX.

26. Podľa §-u 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa §-u 262 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrad trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník. Vzhľadom na to, že žalovaní mali v spore plný úspech, súd im priznal 100% náhrady trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.